

**MAIRONIO LIETUVIŲ LITERATŪROS MUZIEJAUS
LIETUVIŲ LITERATŪROS ISTORIJS EKSPozICIJA
KONCEPCIJA
2014 m. kovo 28 d.**

Patvirtinta: Maironio lietuvių
literatūros muziejaus direktorės
2014-03-31 įsk. Nr. V-14

POLITINIS/ KULTŪRINIS ĮVYKIS IR TEMA	PAGRINDINIAI AUTORIAI	APŽVALGINIAI AUTORIAI	KITI AUTORIAI	TURINYS	AKCENTAI	TEMA IR AUTORIAI TERMINALE
NUO XVI a. IKI 1864 m.						
<p>Senajai lietuvių literatūrai, kuriai kelis amžius, būdingas daugiakalbiškumas – ji buvo rašoma senąja slavų kalba, lotynų, vokiečių, lenkų kalbomis. Ji buvo kurta dviejose valstybėse – LDK ir Rytų Prūsijoje, dar vadinamose Didžiąja ir Mažąja Lietuva. Prasidėjusi kaip raštija, kuriai įtaką darė dviejų religijų – katalikybės ir protestantizmo – konfrontacijos, ji davė pirmąsias lietuviškas knygas: katekizmus, giesmynus, postiles (pamokslų rinkinius), Biblijos ir kitų religinių raštų vertimus į lietuvių kalbą, vėliau – žodynus, gramatikas.. Amžių bėgyje raštija, religinė literatūra išaugo į grožinę literatūrą: nuo lotyniškai rašiusio M. K. Sarbievijaus, lenkų ir lietuvių poeto A. Mickevičiaus iki K. Donelaičio, kurių vardai buvo ir yra garsūs Vakarų Europoje. Senąją lietuvių literatūrą veikė daugybė istorinių ir visuomeninių įvykių bei institucijų: LDK klestėjimas ir žlugimas, Abiejų Tautų respublikos amžius, Vilniaus universiteto veikla, Karaliaučiaus universitetas, XVIII–XIX a. vykę karai ir sukilimai, ypač 1864 m. sukilimas, atnešęs ne tik negandas, bet ir pasipriešinimą joms – nelegaliosios lietuviškos spaudos kelią nuo Rytų Prūsijos iki Lietuvos. Šio laikotarpio lietuvių literatūra įvairi žanrais, joje reikėsi daugybė dabar gal ir primirštų literatūrų ir rašytojų, tačiau joje ryškios beletristikos viršukalnės – K. Donelaitis, A. Strazdas, A. Baranauskas, M. Valančius.</p>						
MŪSŲ RAŠTIJOS PRADŽIA	MARTYNAS MAŽVYDAS (apie 1520–1563)			Pirmoji spausdinta lietuviška knyga „Katekizmas“ (1547 m.).	Pirmosios knygos instaliacija, per kurią įeinama į mūsų raštiją.	<u>Mūsų raštijos pradžia:</u> užduotys lankytojams
XVI–XVII a. knygos ne lietuvių kalba				Seniausios muziejuje saugomos knygos kaip mūsų daugiakalbės raštijos ir literatūros vertingi pavyzdžiai: LDK Trečiasis Statutas (1588 m.), Ch. Hartknoch. „Preussische Kirchen Historia..“ (1686 m.) ir kitos.		
		Motiejus Kazimieras Sarbievijus (1595–1640)		Europinio masto poetas, popiežiaus Urbono VIII vainikuotas laurų vainiku. Jo poezijos knygą iliustravo garsus flamandų tapytojas P. P. Rubensas. Vertingi eksponatai – „Lyricorum libri tres...“ (1630 m.) ir poezijos rinktinė „Carmina“ (Paryžius, 1791 m.).		

POLITINIS/ KULTŪRINIS ĮVYKIS IR TEMA	PAGRINDINIAI AUTORIAI	APŽVALGINIAI AUTORIAI	KITI AUTORIAI	TURINYS	AKCENTAI	TEMA IR AUTORIAI TERMINALE
Pirmieji raštai lietuvių kalba		Jonas Bretkūnas (1536–1602)		Pirmosios spausdintos „Postilės“ (1591 m.) lietuvių kalba autorius. Pirmasis išvertęs Bibliją į lietuvių kalbą.		
		Mikalojus Daukša (1527/1538–1613)		Pirmoji lietuviška knyga LDK „Katekizmas“ (1595 m.). Kitas vertingas eksponatas – „Postilė“ (1599 m.).		
		Konstantinas Sirvydas (1578/1581–1631)		Pirmasis lietuvių kalbos žodynas „Trijų kalbų žodynas“ (1620 m.; bus rodomas 5-asis 1713 m. Vilniuje išėjęs leidimas).		
		Danielius Kleinas (1609–1666)		Pirmoji spausdinta lietuvių kalbos gramatika „Grammatica Litvanica“ (Karaliaučius, 1653 m.) ir seniausia muziejuje saugoma knyga lietuvių kalba „Naujos labai privalingos ir dūšioms naudingos maldų knygelės“ (Karaliaučius, 1776 m.)		
Kitos senosios religinio turinio knygos lietuvių kalba				Vienos seniausių knygų lietuvių kalba, saugomų muziejuje: J. Berento išversta „Biblija“ (Karaliaučius, 1735 m.); Bonaventūros „Živatas pona ir Dieva musu...“ (Supraslis, 1784 m.); J. A. Giedraičio pirmasis Naujojo Testamento vertimas „Naujas įstatymas“ (Vilnius, 1816 m.).		
GROŽINĖS LITERATŪ- ROS PRADŽIA	KRISTIJONAS DONELAITIS (1714–1780)			Pirmasis lietuvių grožinės literatūros kūrinys – poema „Metai“.	„Metų“ instaliacija	<u>Grožinės literatūros pradžia:</u> užduotys lankytojams
XIX a. pirmosios pusės literatūra		Liudvikas Rėza (1776–1840)		Pirmasis K. Donelaičio „Metų“ leidėjas (1818 m.). Pirmasis sudarė ir išleido lietuvių liaudies dainų rinkinį (1825 m.).		
		Antanas Strazdas (1760–1833)		Liaudies dainius, rinkinio „Giesmės svietiškos ir šventos“ (1814 m.) autorius.		
		Dionizas Poška (1764–1830)		Vienas žymiausių kultūros veikėjų, parašęs poemą „Mužikas žemaičių ir Lietuvos“. Pirmojo muziejaus įkūrėjas (1812 m.).		

POLITINIS/ KULTŪRINIS ĮVYKIS IR TEMA	PAGRINDINIAI AUTORIAI	APŽVALGINIAI AUTORIAI	KITI AUTORIAI	TURINYS	AKCENTAI	TEMA IR AUTORIAI TERMINALE
		Adomas Mickevičius (1798–1855)		Pasaulinio masto poetas, rašęs lenkų kalba, bet gyvenimu ir kūryba glaudžiai susijęs su Lietuva. Vertingas eksponatas – „Pono Tado“ leidimas su M. E. Andriolio iliustracijomis (Lvovas, 1882 m.).	VILNIAUS UNIVERSITETO AUKLĖTINIAI	
		Simonas Daukantas (1793–1864)		Pirmosios Lietuvos istorijos lietuvių kalba autorius. Vertingi eksponatai – „Būdas senovės lietuvių“ (Peterburgas, 1845 m.), „Dainios žemaičių“ (Peterburgas, 1846 m.), „Ugnies knygelė“ (Peterburgas, 1849 m.).		
		Simonas Stanevičius (1799–1848)		Šešių pasakėčių ir odės „Šlovė Žemaičių“ (1823 m.) autorius.		
XIX a. vidurio literatūra	ANTANAS BARANAUSKAS (1835–1902)			Poetas, kalbininkas, Seinų vyskupas. Studijuodamas Varniuose, susidomėjo kalbotyra, tapo pirmuoju lietuvių dialektologu, lietuvių kalbos gramatikos terminų kūrėju. Eiles iš pradžių rašė lenkiškai, vėliau – lietuviškai. Ekspozicijoje bus atskleista „Anykščių šilelio“ vertė ir reikšmė lietuvių literatūrai. Vertingi eksponatai – 1885 m. ir 1893 m. Antano Baranausko nuotraukos.	„Anykščių šilelio“ instaliacija	„Anykščių šilelis“: užduotys lankytojams
		Karolina Praniauskaitė (1828–1859)		Pirmoji lietuvių poetė ir vertėja, atvedusi Antaną Baranauską į lietuvių literatūrą. Vertingas eksponatas – jos knyga „Festyna Wielkiej Kalwaryi Na Żmudzi“ (1856 m.).		
		Antanas Tatarė (1805–1889)		Prozininkas didaktas. Vertingas eksponatas – Antano Tatarės versta knyga „Žyburys rankoje dūšios“ (Suvalkai, 1848 m.)	Stendas kaip knyga ar kitas eksponavimo variantas	
		Mikalojus Akelaitis (1829–1887)		Rašytojas didaktas, literatas. Vertingas eksponatas – versta knyga „Jonas Išmisločius kromininkas“ (Vilnius, 1860 m.)		
	Laurynas Ivinskis (1810–1881)		Pirmojo lietuviškojo kalendoriaus leidėjas. Vertingas eksponatas – 1856 m. kalendorius.			

POLITINIS/ KULTŪRINIS ĮVYKIS IR TEMA	PAGRINDINIAI AUTORIAI	APŽVALGINIAI AUTORIAI	KITI AUTORIAI	TURINYS	AKCENTAI	TEMA IR AUTORIAI TERMINALE	
	MOTIEJUS VALANČIUS (1801–1875)			Vyskupas, kultūros ir visuomenės veikėjas, lietuvių beletristikos ir vaikų literatūros pradininkas. Nelegaliosios lietuviškos spaudos Rytų Prūsijoje organizatorius. Ypač vertingi pirmieji M. Valančiaus knygų leidimai: „Žemaičių vyskupystė“ (T. 1, 2; Vilnius, 1848 m.), „Patarlės žemaičių“ (Tilžė, 1867 m.), „Vaikų knygelė“ (Tilžė, 1868 m.), „Palangos Juzė“ (Tilžė, 1869 m. ir 1872 m.)	M. Valančiaus memorialinis kampelis: stalo-sekreteris, kėdė, ašotėlis grietinėlei, padėklas duonai ir kiti autentiški eksponatai		
		Antanas Vienažindys (1841–1892)		Lietuvių meilės lyrikos pradininkas, kurio kūryboje gausu 1863 m. sukilimo atspindžių. Vertingi eksponatai – originali nuotrauka (apie 1890 m.), poetui priklausęs metalinis skambutis, 1752 m. lotynų k. išleistas „Brevijorius“ su A. Vienažindžio parašu, paveikslas dvigubais rėmais žalvario papuošime.			
LAIKOTARPIS: 1864 m.–1904 m.							
LIETUVIŠKOS SPAUDOS LOTYNIŠKAIS RAŠMENIMIS DRAUDIMAS			Jurgis Bielinis (1846–1918) Jonas Luobikis (1864–1941) Vincas Balasevičius ir kiti knygnešiai.	Knygnešystė – XIX a. Lietuvos istorijos fenomenas, nukreiptas prieš carinės Rusijos vykdytą lietuviškos spaudos lotyniškais rašmenimis draudimą. 2004 m. UNESCO įvertino knygnešystę kaip unikalią ir pasaulyje neturinčią atitikmenų. Vertingi eksponatai ekspozicijoje – kontrafakiniai leidiniai. Taip pat bus rodomi <i>graždankos</i> pavyzdžiai; atskleista lietuviškų knygų leidyba Mažajoje Lietuvoje: Oto fon Mauderodės, Martyno Jankaus spaustuvės.	Knygnešiams skirta instaliacija	<u>1863 m. sukilimo pasekmės lietuvių kultūrai ir spaudai:</u> užduotys lankytojams	
Pirmieji lietuviški laikraščiai: „Aušra“ ir „Varpas“		Jonas Basanavičius (1851–1927)	Jurgis Mikšas (1862–1903)	Lietuvių visuomenės veikėjas, pirmasis pirmojo lietuviškojo laikraščio „Aušra“ redaktorius, vienas svarbiausių nepriklausomybės siekėjų. Mažosios Lietuvos spaudos darbuotojas, <i>aušrininkas</i> , visuomenės veikėjas, vertėjas. 1884 m. kovo mėn. – 1885 m. rugsėjo mėn. redagavo „Aušrą“, kaupė šio leidinio biblioteką, rūpinosi lietuviškos spaudos platinimu.	„AUŠRA“	Didelė „Aušros“ kopija su pirmuoju Maironio eilėraščiu; bendradarbiai pristatomi stende kaip knygoje ar panašiai	„Aušros“ numeriai

			Jonas Šliūpas (1861–1944)	<i>Aušrininkas</i> , lietuvių spaudos ir politinis veikėjas.	„Aušros“ bendradarbiai: Stendas kaip knyga ar kitas eksponavimo variantas	
			Martynas Jankus (1858–1946)	Laikraščio „Aušra“ vienas iniciatorių, rėmė ją lėšomis, rūpinosi administraciniais reikalais, 1884 m. balandžio mėn. – 1885 m. rugpjūčio mėn. nuo Nr.4 iki Nr.8 atsakingasis redaktorius. Kartu su J. Mikšu 1884–1885 leido „Aušros kalendorius“.		
			Juozas Andziulaitis- Kalnėnas (1864–1916)	Poetas, vertėjas, publicistas, redagavęs 2 paskutinius „Aušros“ numerius. „Aušroje“ skelbė savo kūrybą.		
			Jurgis Zauerveinas (1831–1904)	Sorbų kilmės poliglotas, filosofijos daktaras, Mažosios Lietuvos visuomenės veikėjas, publicistas, poetas. Labiausiai jį išgarsino 1879 m. parašytas ir pirmą kartą laikraštyje „Lietuviška ceitunga“ paskelbtas eilėraštis „Lietuvninkai mes esam gimę“, kuris laikomas Mažosios Lietuvos himnu.		
			Andrius Vištelis- Višteliauskas (1837–1912)	Rašytojas, poetas, publicistas, vertėjas. Kūryboje reiškėsi kaip romantikas, idealizuojantis Lietuvos praeitį, gamtą. „Aušroje“ paskelbė 5 eiliuotus kūrinius. „Aušros“ klausimais susirašinėjo su J. Basanavičiumi, J. Zauerveinu, J. Šliūpu ir kitais.		
			Juozas Miliauskas- Miglovara (1845–1937)	Rašytojas, knygnešys, visuomenės veikėjas. Vienas pagrindinių „Aušros“ ir jos kalendorių platintojų.		
			Pranas Mašiotas (1863–1940)	Pedagogas, vaikų rašytojas, publicistas, vertėjas, vadovėlių autorius, visuomenės bei kultūros veikėjas. Spaudoje bendradarbiauti pradėjo nuo 1888 m. „Aušroje“ ir publicistiką rašė beveik iki gyvenimo pabaigos.		

„AUŠRA“ (1883–1886)

POLITINIS/ KULTŪRINIS ĮVYKIS IR TEMA	PAGRINDINIAI AUTORIAI	APŽVALGINIAI AUTORIAI	KITI AUTORIAI	TURINYS	AKCENTAI	TEMA IR AUTORIAI TERMINALE	
	VINCAS KUDIRKA (1858–1899)			Rašytojas, literatūros kritikas, lietuvių tautosakos rinkėjas, vertėjas. Lietuvos himno autorius. Didžiąją dalį savo kūrybos paskelbė „Varpe“; buvo šio laikraščio iniciatorius ir pirmasis redaktorius. Vertingi eksponatai – asmeniniai daiktai ir dail. Jozefo Senyei tapytas V. Kudirkos portretas (1934 m.)	„VARPAS“ (1899–1906)	Didelė „Varpo“ – pirmojo inteligentijai skirto laikraščio – kopija su „Tautiška giesme“.	„Varpo“ numeriai
		Gabrielius Landsbergis-Žemkalnis (1852–1916)	Dramaturgas, publicistas, teatro veikėjas, draudžiamosios lietuviškos spaudos platintojas. Rėmė „Varpą“ ir kitus laikraščius.				
		Marcelinas Šikšnys (1875–1970)	Pedagogas, dramaturgas, poetas, savo kūrybą spausdinęs „Varpe“. Didžiausią pėdsaką lietuvių literatūroje, istorijoje, taip pat ir kultūroje paliko jo dramos, ypač „Pilėnų kunigaikštis“, ilgą laiką vaidintas Lietuvos teatrų scenose.				
		Aleksandras Fromas-Gužutis (1822–1900)	Pirmasis „Varpe“ susidomėjo V. Kudirkos skelbtu lietuviškos dramos konkursu ir parašė pirmąją dramą lietuvių kalba.				
		Kazys Grinius (1866–1950)	Paskutinis demokratiškai išrinktas tarpukario Lietuvos Prezidentas. Vienas aktyviausių „Varpo“ bendradarbių, kurį laiką jį redagavo, paskelbė 34 straipsnius, daug informacinių žinučių, 1905 m. suredagavo paskutinį „Varpo“ numerį.				
		Motiejus Čepas (1866–1964)	Knygnešys, <i>varpininkas</i> . „Varpo“ bendradarbis, pasirašinęs „Greitakojo“ slapyvardžiu.				
Svarbūs lietuvių literatūrai: asmenybės ir darbai		Jonas Jablonskis (1860–1930)		Žymiausias Lietuvos kalbininkas, norminę lietuvių literatūrinę kalbą. Jo darbai ir veikla ypač reikšminga lietuvių literatūrai pereinant nuo tarmių prie bendrinės kalbos vartosenos. Svarbiausias veikalas: „Lietuviškos kalbos gramatika“ (1901 m.). Redagavo Žemaitės, G. Petkevičaitės-Bitės, J. Biliūno ir kitų rašytojų kūrinius.		Svarbūs lietuvių literatūrai: <u>asmenybės ir darbai</u> : užduotys lankytojams	

POLITINIS/ KULTŪRINIS ĮVYKIS IR TEMA	PAGRINDINIAI AUTORIAI	APŽVALGINIAI AUTORIAI	KITI AUTORIAI	TURINYS	AKCENTAI	TEMA IR AUTORIAI TERMINALE
Svarbūs lietuvių literatūrai: asmenybės ir darbai		Vincas Pietaris (1850–1902)		Pirmojo istorinio romano „Algimantas“ (1904 m.) autorius. Rašytoją kurti skatino ir jo rankraščiais po mirties rūpinosi Adomas Jakštas-Dambrauskas.		
		Adomas Jakštas-Dambrauskas (1860–1938)		Pirmasis normatyvinės kritikos kūrėjas, žurnalų „Draugija“, „Garnys“, „Ateitis“ ir kitų svarbių leidinių iniciatorius bei redaktorius. 1906 m. Kaune įsteigė Šv. Kazimiero knygų leidimo draugiją.		
		Julijonas Lindė-Dobilas (1872–1934)		Pirmasis lietuvių psichologinio romano „Blūdas, arba Lietuva buvusios Rusijos revoliucijos mete“ (1912 m.) autorius.		
		Antanas Vilkutaitis- Keturakis (1864–1903) Juozas Vilkutaitis- Keturakis (1869–1948)		1895 m. parašė pirmąją lietuviškąją komediją „Amerika pirtyje“. Kurti paskatino 1893 m. V. Kudirkos „Varpe“ paskelbtas lietuviškos dramos konkursas. Kūrinį teigiamai įvertino ne tik V. Kudirka, bet ir J. Jablonskis, G. Petkevičaitė-Bitė, J. Tumas-Vaižgantas. Spektaklis viešai suvaidintas Palangoje 1899 m.		
		Antanas Kriščiukaitis- Aišbė (1864–1933)		Realistinio apsakymo kūrėjas, „Bričkos“ autorius.		
		Pranas Vaičaitis (1876–1901)		Poezijos socialiniais motyvais kūrėjas. Eilėraščio „Yra šalis“ autorius. Jo eilėraščių rinktinė išleista po mirties.		
JONAS MAČIULIS- MAIRONIS (1862–1932)				Lietuvių literatūros klasikas, vienas žymiausių lietuvių romantizmo poetų, tautinio atgimimo dainius. Maironio gyvenimo ir kūrybos akcentai bus rodomi atskirai – salėje šalia Maironio memorialinio buto.	Instaliacija-nuoroda į Maironiui skirtą ekspoziciją	
JUOZAS TUMAS- VAIŽGANTAS (1869–1933)				Lietuvių literatūros klasikas: prozininkas, publicistas, literatūros istorikas ir kritikas, savo kūrinuose spalvingai pavaizdavęs XIX a. pab. ir XX a. pr. lietuvių visuomeninį gyvenimą, atkūręs buitinių-etnografinį krašto vaizdą. Vaižganto darbai atliko reikšmingą vaidmenį lietuvių literatūros raidoje.		

POLITINIS/ KULTŪRINIS ĮVYKIS IR TEMA	PAGRINDINIAI AUTORIAI	APŽVALGINIAI AUTORIAI	KITI AUTORIAI	TURINYS	AKCENTAI	TEMA IR AUTORIAI TERMINALE
	JONAS BILIŪNAS (1879–1907)			Lietuvių literatūros klasikas, kurio kūrinuose gausu autobiografinio konteksto. Jo kūryba davė pradžią lietuvių lyrinei psichologinei novelei, turėjo poveikį lietuvių prozos raidai.		
Moterų literatūra XIX a. pab. – XX a. I pusė	JULIJA BENIUŠEVIČIŪTĖ- ŽYMANTIENĖ ŽEMAITĖ (1845–1921)			Lietuvių literatūros klasikė, prozininkė, pripažinta kaip rašytoja nuo pat pirmųjų savo apsakymų. 1896–1898 m. sukūrė geriausius savo kūrinius – apsakymus „Marti“, „Topilys“, „Sutkai“, „Petras Kurmelis“, „Sučiuptas velnias“, kuriuos sujungė į ciklą „Laimė nutekėjimo“.	XIX a. pab.–XX a. pr. dvaro instaliacija; vertingi eksponatai – rašytojų moterų rankdarbiai, asmeniniai daiktai.	<u>Moterų literatūra XIX a. pab. – XX a. I pusė:</u> užduotys lankytojams
	SOFIJA IVANAUSKAITĖ- PŠIBILIAUSKIENĖ (1867–1926) MARIJA IVANAUSKAITĖ- LASTAUSKIENĖ (1872–1957) LAZDYNŲ PELĖDA			Seserys prozininkės, kurių kūrinuose išplėtotą moters laisvės idėja, iš esmės įvesta modernioji feministinė problematika. Kūrybai būdingas skausmingas išgyvenimų kontrastiškumas, spontaniškas pasakojimas ir šviesios bei tamsios nuotaikos. Vertingi eksponatai – rašytojų asmeniniai daiktai, rankraščiai.		
	MARIJA PEČKAUSKAITĖ ŠATRIJOS RAGANA (1877–1930)			Lietuvių literatūros klasikė, rašytoja romantikė, pedagogė, krikščioniškos asmenybės ugdytoja. Vienas svarbiausių kūrinių – apysaka „Sename dvare“ (1922 m.).		
	GABRIELĖ PETKEVIČAITĖ- BITĖ (1861–1943)			Talentinga prozininkė, publicistė, visuomenės bei politikos veikėja. Kūrė ne tik viena, bet rašė komedijas su Žemaitė: slapyvardžiu <i>Dvi Moteri</i> . Parašė vieną svarbiausių publicistinių memuarinių kūrinių „Karo meto dienoraštis“, turintį ypatingą išliekamąją vertę.		
		Povilas Višinskis (1875–1906)		Visuomenės veikėjas, publicistas. Jo dėka į lietuvių literatūrą atėjo Žemaitė, G. Petkevičaitė-Bitė, kūrybos mokė Šatrijos Ragana ir Lazdynų Pelėdą. 1899 m. aktyviai dalyvavo statant pirmąjį lietuvišką vaidinimą Palangoje „Amerika partyje“: surado aktorius, režisavo.		

POLITINIS/ KULTŪRINIS ĮVYKIS IR TEMA	PAGRINDINIAI AUTORIAI	APŽVALGINIAI AUTORIAI	KITI AUTORIAI	TURINYS	AKCENTAI	TEMA IR AUTORIAI TERMINALE
XX A. PRADŽIA						
SPAUDOS DRAUDIMO PANAIKINI- MAS 1904 M. Laisvos spaudos suklestėjimas				Lietuvių spaudos ir knygų leidybos suklestėjimas. „Vaivorykštė“ – pirmasis tik literatūrai skirtas žurnalas. Žurnalų tikslas – supažindinti skaitytoją su laisva, modernėjančia literatūra. Ėjo tokie leidiniai kaip „Vilniaus žinios“, „Lietuvių laikraštis“, „Šaltinis“, „Švyturys“, „Viltis“... Leidiniuose aktyviai bendradarbiavo rašytojai. Ėjo įvairūs žurnalai užsienio kalbomis (žydų, lenkų, rusų).	Spaudos atgavimo instaliacija	<u>XX a. pradžia:</u> užduotys lankytojams
		Liudas Gira (1884–1946)	Poetas, dramaturgas, kritikas, publicistas, vertėjas. Kontraversiška asmenybė.			
		Mykolas Vaitkus (1883–1973)	Poetas, įdomių atsiminimų autorius. Maironio, Adomo Jakšto-Dambrausko bičiulis.			
Modernizmo pradžią lietuvių literatūroje		Oskaras Milašius (1877–1939)		Lietuvių kilmės prancūzų poetas. Tai neeilinė asmenybė, dviejų kultūrų sandūros poetas ir prozininkas intelektualas. Vertė lietuvių tautosakos kūrinius į prancūzų kalbą.		<u>Kiti XX a.</u> <u>rašytojai:</u> Zigmas Gėlė- Gaidamavičius (1894–1912) Adomas Lastas (1887–1961) Kleopas Jurgelionis (1886–1963) Kazys Puida (1883–1945) Ona Pleirytė- Puidienė Vaidilutė (1882–1936) Motiejus Gustaitis (1870–1927) Leonas Skabeika (1904–1936)
		Jurgis Baltrušaitis (1873–1944)	Talentingas lietuvių poetas, simbolistas, rašęs lietuviškai ir rusiškai. Jo poezijos simbolizmas remiasi lietuviškomis pasakomis, padavimais, liaudies dainomis, gimtinės peizažais.			
		Juozapas Albinas Herbačiauskas (1876–1944)	Rašytojas, literatūros kritikas. Originali asmenybė, rašęs lietuviškai ir lenkiškai. Vienas esė pradininkų lietuvių literatūroje. 1907 m. parengė Antanui Baranauskui skirtą pirmąjį lietuvių literatūros almanachą „Gabija“.			
		Sofija Kymantaitė- Čiurlionienė (1886–1958)	Rašytoja, visuomenės veikėja, literatūros ir meno kritikė, vertėja. Rašė dramos kūrinius ir poeziją. M. K. Čiurlionio žmona.			

POLITINIS/ KULTŪRINIS ĮVYKIS IR TEMA	PAGRINDINIAI AUTORIAI	APŽVALGINIAI AUTORIAI	KITI AUTORIAI	TURINYS	AKCENTAI	TEMA IR AUTORIAI TERMINALE
		Julius Janonis (1896–1917)		Poetas revoliucionierius, kurio ankstyvojoje kūryboje buvo jaučiama Maironio įtaka.		
	VILHELMAS STOROSTA VYDŪNAS (1868–1953)			Ryškiausia Mažosios Lietuvos figūra, dramaturgas, filosofas. Rašytojas kūrė idėjų dramas, artimas senoviškiems misterijų ir moralitė žanrams. 1925 m. buvo priimtas į Tarptautinį PEN klubą ir iki pat 1989 m. buvo vieninteliu į PEN priimtu lietuviu.		
	VINCAS KRĖVĖ- MICKEVIČIUS (1882–1954)			Lietuvių literatūros klasikas, universalių užmojų, įvairių žanrų kūrėjas, derinęs realistinį konkretumą ir romantinį pakylėtumą, jungęs savo tautos ir Rytų išmintį, istorinių veikalų kūrėjas, Biblijos interpretatorius, literatūrinio folklorizmo pradininkas.		
		Antanas Žukauskas- Vienuolis (1882–1957)		Talentingas rašytojas, puikių legendų, romanų, apysakų, apsakymų, atsiminimų ir dramų autorius. Savo kūryboje pasiekė didelio meistriškumo, vaizdavimo ir stiliaus raiškumo.		
LITERATŪRA NEPRIKLAMOSOJE LIETUVOJE (1918–1940)						
LIETUVOS NEPRIKLAU- SOMYBĖS LAIKOTARPIS				Dar nepasibaigus karui, Lietuvos vyriausybė, kovodama dėl laisvės, pradėjo rūpintis kultūra ir švietimu. Prasidėjus nepriklausomybės kovoms, atsirado palankios galimybės atgimti periodinei spaudai, ypač laikraščiams ir savaitraščiams. Gausiai leidžiami literatūros ir meno žurnalai („Skaitymai“, „Krivulė“, „Baras“, „Gairės“, „Gaisai“, „Naujoji Romuva“, „Židinys“ ir kiti). Atkūrus nepriklausomybę, suklesti ne tik lietuvių literatūra, bet ir visa šalies kultūra. Organizuojami pirmieji moterų literatūros vakarai, išleidžiamas almanachas „Aukštyn“. Įkuriama Lietuvių rašytojų draugija, rašytojai pagerbiami Valstybinėmis literatūros premijomis.	Išdidintos reikšmingos fotografijos.	<u>Nepriklausomybės laikotarpis:</u> užduotys lankytojams

POLITINIS/ KULTŪRINIS ĮVYKIS IR TEMA	PAGRINDINIAI AUTORIAI	APŽVALGINIAI AUTORIAI	KITI AUTORIAI	TURINYS	AKCENTAI	TEMA IR AUTORIAI TERMINALE	
LIETUVOS NEPRIKLAU- SOMYBĖS LAIKOTARPIS	KAZYS BINKIS (1893–1942)			Lietuvių literatūros klasikas, avangardizmo pradininkas, žurnalo „Keturi vėjai“ (1924–1928) iniciatorius. Išleido poezijos rinkinius: „Eilėraščiai“ (1920 m.), „100 pavasarių“ (1923 m.), parašė humoristinių ir satyrinių poemų, kūrinių vaikams. Parengė lietuvių poezijos ir liaudies dainų antologijas. K. Binkio poezija padarė didelę įtaką vėlesnei poezijai turinio ir formos atnaujinimo atžvilgiu.	„KETURI VĖJAI“ (1924–1928)	Žurnalo „Keturi vėjai“ numeriai	
		Petras Tarulis (Juozas Petrėnas) (1896–1980)		„Keturių vėjų“ redaktorius, propagavęs naujojo meno idėjas, produktyviausias žurnalo autorius.			Stendas kaip knyga ar kitas eksponavimo variantas
			Antanas Rimydis (1905–1994)	„Keturių vėjų“ redaktorius. Išleido eilėraščių rinkinius „Mano Vedos“ (1924 m.) ir „Knyga be vardo“ (1926 m.). Pirmajame rinkinyje avangardizmas dar pinasi su simbolizmu, o antrasis – aiškiai avangardistinis.			
			Juozas Žlabys-Žengė (1899–1992)	Poetas, prozininkas, publicistas. Vienas žymesnių XX a. 3-iojo dešimtmečio literatūrinio maišto ir poezijos reformos reprezentantų.			
			Teofilis Tilvytis (1904–1969)	Poetas, prozininkas, vertėjas, spaudos darbuotojas. Nuo 1926 m. įsitraukė į „Keturių vėjų“ sambūrį.			
			Salys Šemerys (1898–1981)	Poetas avangardistas, <i>keturvėjininkas</i> . Jo eilėraščių rinkinys „Granata krūtinėj“ (1924 m.) – skandalingiausias literatūrinis debiutas.			
			Juozas Tysliava (1902–1961)	Savitas, individualaus braižo poetas, nepritapo nė prie vienos tuo metu buvusios literatūrinės srovės. Žavėjosi Kazio Binkio kūryba, dalyvavo <i>keturvėjininkų</i> literatūrinės grupės diskusijose.			

POLITINIS/ KULTŪRINIS ĮVYKIS IR TEMA	PAGRINDINIAI AUTORIAI	APŽVALGINIAI AUTORIAI	KITI AUTORIAI	TURINYS	AKCENTAI	TEMA IR AUTORIAI TERMINALE	
LIETUVOS NEPRIKLAU- SOMYBĖS LAIKOTARPIS	VINCAS MYKOLAITIS- PUTINAS (1893–1967)			Poetas, prozininkas, dramaturgas, literatūros mokslininkas, vienas iškiliausių XX a. pirmosios pusės lietuvių kultūros veikėjų. Dėmesys ekspozicijoje – simbolistiniams eilėraščiams ir psichologiniam intelektualiniam romanui „Altorių šešėly“.			
	BALYS SRUOGA (1896–1947)			Poetas, prozininkas, dramaturgas, teatrologas, literatūros ir tautosakos tyrinėtojas. Dėmesys – memuariniam romanui „Dievų miškas“.			
		Petras Vaičiūnas (1890–1959)		Vienas besiformuojančio profesionalaus lietuvių teatro organizatorių ir vadovų, vėliau pirmasis jo dramaturgas. Tapo ilgamečiu Kauno teatro rekordininku, kas sezoną parašydavęs po naują dramą.	RASŲTOJAI, SUSIJĘ SU TEATRU	Literatūrinis salonas: Petro Vaičiūno baldai ir kitų rašytojų asmeniniai daiktai, fotografijos	<u>XX. a. pr.</u> <u>Rašytojai ir teatras:</u> užduotys lankytojams
		Fausta Kirša (1891–1964)		Simbolistas, Lietuvos dailės draugijos narys, „Vilkolakio“ teatro vienas iš veiklesnių narių.			
		Vytautas Bičiūnas (1893–1942)		Išskirtinė, veikli asmenybė, palikusi Lietuvai nemažai reikšmingų darbų.			
		Stasys Santvaras (1902–1991)		Poetas, publicistas, dramaturgas, lietuviškų operų libretų autorius, operos solistas.			
		IGNAS ŠEINIUS (1889–1959)			Talentingas prozininkas, diplomatas. „Kuprelis“ – pirmasis ir bene ryškiausias impresionistinės krypties romanas lietuvių literatūroje.		
	JURGIS SAVICKIS (1890–1952)			Prozininkas ekspresionistas, diplomatas. Savickio kūrybai poveikį darė: teatras, kinas, dailė, visuotinė literatūra, platus vakarietiškas akiratis, miestietiška gyvenimo patirtis. Atsiranda tarptautinių arba kitų kalbų žodžių, kultūrinių nuorodų; novelės teatrališkos, nes gyvenimas vaizduojamas kaip teatras.			

POLITINIS/ KULTŪRINIS ĮVYKIS IR TEMA	PAGRINDINIAI AUTORIAI	APŽVALGINIAI AUTORIAI	KITI AUTORIAI	TURINYS	AKCENTAI	TEMA IR AUTORIAI TERMINALE	
LIETUVOS NEPRIKLAU- SOMYBĖS LAIKOTARPIS			Jonas Šimkus (1906–1965)	Vienas iš kairiųjų rašytojų almanacho „Trečias frontas“ ideologų ir redaktorių. Kaip literatūrinio gyvenimo administratorius, pokariu vykdęs publikuojamų kūrinių ideologinę priežiūrą, turėjo didelės įtakos lietuvių literatūros sovietizacijai.	„TREČIAS FRONTAS“ (1930–1931)	Stendas kaip knyga ar kitas eksponavimo variantas	„Trečias frontas“ numeriai
			Bronys Raila (1909–1997)	Žurnalistas, literatūrologas, rašytojas, poetas, vertėjas. Vienas iš kairiųjų rašytojų almanacho „Trečias frontas“ ideologų ir redaktorių.			
			Antanas Venclova (1906–1971)	Poetas, prozininkas, literatūros kritikas, vertėjas, sovietinis visuomenės ir politikos veikėjas.			
			Kostas Korsakas (1909–1986)	Literatūros tyrinėtojas ir kritikas, poetas, vertėjas. Tyrinėjo lietuvių ir lietuvių kalbos kilmę, parašė literatūros kritikos darbų, enciklopedinių straipsnių. Publicistikoje nagrinėjo literatūros, knygos, kultūros, kitas visuomenės problemas.			
Knygų leidyba				„Sakalas“ – knygų leidimo bendrovė, veikusi 1924–1940 m. ir karo metu 1943–1944 m. Kaune. Leidykla buvo įsikūrusi Maironio rūmų pirmajame aukšte. Pagrindinis įkūrėjas – Antanas Kniūkšta (1892–1983). Iki sovietinės okupacijos išleido 605 knygas. Įdomu, kad buvo išleistos 32 autorių pirmosios knygos. Nuo 1935 m. skyrė literatūros premijas. Ekspozicijoje bus įvairių autorių knygos, išleistos „Sakalo“ leidykloje: Vinco Mykolaičio-Putino, Jono Aisčio, Juozo Paukštelio, Vytauto Sirijos-Giros, Jono Marcinkevičiaus, Bronės Buivydaitytės, Liudo Dovydėno, Liūnės Janušytės, Antano Vaičiulaičio ir kitų.	Instaliacija „Sakalo“ leidyklai	<u>Knygų leidyba:</u> užduotys lankytojams	

POLITINIS/ KULTŪRINIS ĮVYKIS IR TEMA	PAGRINDINIAI AUTORIAI	APŽVALGINIAI AUTORIAI	KITI AUTORIAI	TURINYS	AKCENTAI	TEMA IR AUTORIAI TERMINALE
LIETUVOS NEPRIKLAU- SOMYBĖS LAIKOTARPIS	IEVA SIMONAITYTĖ (1897–1978)			Prozininkė, realistiškai vaizdavusi Mažosios Lietuvos gyvenimo būdą ir istorinį likimą. Romanai – kaip muziejinės saugyklos. Pirmoji moteris 1935 m. apdovanota Lietuvos valstybine literatūros premija už romaną „Aukštųjų Šimonių likimas“.		
	SALOMĖJA NĖRIS (1904–1945)			Itin nusipelnusi lietuvių literatūrai poetė. Laikraštelyje „Ateities žiedai“ po 1923 m. lapkričio mėn. išspausdintu eilėraščiu „Jūra banguoja, jūra beribė“ ji pirmą kartą pasirašo <i>Nėries</i> slapyvardžiu. 1938 m. paskiriama Lietuvos valstybinė literatūros premija už eilėraščių rinkinį „Diemedžiu žydėsiu“. Tragiško likimo asmenybė.		
	KAZYS BORUTA (1905–1965)			Poetas, prozininkas, vertėjas. Ekspresionizmo ir modernizmo krypties atstovas. Nerimo, maišto, stichiško revoliucingumo kūrėjas.		
	PETRAS CVIRKA (1909–1947)			Rašytojas realistas, humanistas, socialinės tikrovės vaizduotojas. 1924 m. periodinėje spaudoje pasirodė pirmieji jo eilėraščiai, o 1928 m. išleido eilėraščių rinkinį „Pirmosios mišios“. 1930 m. išėjo pirmasis novelių rinkinys „Saulėlydis Nykos valsčiuje“. Svarbus romanas „Žemė maitintoja“ (1935 m.).		
				Kaune, Laisvės alėjoje veikė Makso Konrado kavinė (vėliau „Tulpė“). Ši kavinė buvo mėgiama menininkų, juos viliojo patogi vieta prestižinėje miesto vietoje ir skani, nebrangi juoda kava. Menininkai rinkdavosi dažniausiai vidurdienį, dalijosi dienos naujienomis, kritikavo valdžią, diskutavo meno ir literatūros temomis, kūrė. Grojo gyva muzika. Ypač ten mėgo lankytis Balys Sruoga, Vincas Krėvė, Juozas Keliuotis, Juozapas Albinas Herbačiauskas, Juozas Kruminas, Kazys Binkis ir kiti. Yra fotografijų.	Instaliacija „Konrado kavinė“ (džiaugsmingo Nepriklausomybės laikotarpio literatūros klestėjimo pabaigos simbolis)	

POLITINIS/ KULTŪRINIS ĮVYKIS IR TEMA	PAGRINDINIAI AUTORIAI	APŽVALGINIAI AUTORIAI	KITI AUTORIAI	TURINYS	AKCENTAI	TEMA IR AUTORIAI TERMINALE
PIRMOJI SOVIETŲ OKUPACIJA (1940–1941 M.)				Lietuvos valstybės griovimas. Nuo pat pirmųjų okupacijos dienų buvo pradėtas diegti totalitarinis Stalino režimas. Radikalios permainos vyko visose gyvenimo srityse: uždrausta laisva nepriklausoma, nekomunistinė spauda, iš bibliotekų pradėtos šalinti režimui neįtinkančios knygos, viena po kitos uždaromos politinės, visuomeninės, kultūrinės, religinės organizacijos ir studentų korporacijos. Sovietinis okupacijos režimas, pradėjęs agresyvią prievartą, išnaudojo ir rašytojo autoritetą. 1940–1941 m. Kaune ėjo literatūros, meno ir kritikos žurnalas „Raštai“, vykdamas sovietinės okupacinės valdžios literatūrinę politiką. Redaktorius – P. Cvirka.	Okupacijos instaliacija – juodo laikotarpio pradžia. Sovietinės literatūros kūrinių fragmentai, išdidintos okupacijos fotografijos. Nepriklausomybės laikotarpio knygų naikavimo pradžia.	<u>Okupacija:</u> užduotys lankytojams
Karo metų (1941–1944) literatūra Rusijoje				Rašytojų, pasitraukusių į Rusijos gilumą, karo metų leidiniai ir fotografijos: E. Mieželaičio, P. Cvirkos, A. Venclovos, J. Baltušio knygos ir kitų. Literatūrinis almanachas „Pergalė“.		
VOKIEČIŲ OKUPACIJA LIETUVOJE (1941–1944 M.)				1941 m. birželį prasidėjo trumpiausia okupacija Lietuvos istorijoje – vokiečių okupacijos metu kultūra ir literatūra taip pat nebuvo laisva. Rašytojai antivokiškoje veikloje atvirai vengė reikštis, tačiau dalyvavo pasipriešinimo organizacijų veikloje, rengė poezijos vakarus. Ekspozicijoje bus rodomas „Literatūros metraštis su kalendorium 1942 m.“, „Varpai“, rašytojų, rašiusių vokiečių okupuotoje Lietuvoje, kūriniai: J. Grušo, Bern. Brazdžionio, V. Sirijos-Giros, V. Mykolaičio – Putino, V. Mačernio ir kitų.		

POLITINIS/ KULTŪRINIS ĮVYKIS IR TEMA	PAGRINDINIAI AUTORIAI	APŽVALGINIAI AUTORIAI	KITI AUTORIAI	TURINYS	AKCENTAI	TEMA IR AUTORIAI TERMINALE
ANTROJI SOVIETŲ OKUPACIJA (1944 M.)				Karo pabaiga atnešė į Lietuvą antrą sovietinės okupacijos bangą. Menas ir literatūra tapo ideologija. Į rašytojų sąrašus buvo įtraukiami tik tie, kurie buvo nusiteikę paklusti brukamai marksistinei pasaulėžiūrai, sutiko su meno ir kūrybos, kaip Komunistų partijos politikos įrankio, samprata. 1944 m. pab. Lietuvos rašytojų sąjungos narių sąrašė figūravo 95 pavardės, o 1950 m. buvo belikę 60. Būti pašalintam iš sąjungos reiškė politinį kaltumą, kuris turėjo įvairių pasekmių – nuo fizinių represijų iki išvežimų į lagerį.		
KETURIOS KRYPTYS (EMIGRACIJA Į VAKARUS, REZISTENCIJA, TREMTIS IR OKUPUOTA LIETUVA)						
EMIGRACIJA Į VAKARUS Egzodo literatūra Vokietijoje ir Austrijoje (1944–1950)				<ul style="list-style-type: none"> • Pabaltijo universiteto įsteigimas; • Meno ir amatų mokyklos įkūrimas; • Lietuvių rašytojų draugijos ir Žurnalistų sąjungos tremtyje įkūrimai; • Literatūrinės premijos; • Spaudos apžvalga: „Aidai“, „Žvilgsniai“, „Žiburiai“; knygų leidyba • Teatrinio, muzikinio, kultūrinio gyvenimo apžvalga. 	Vokietijos, padalintos zonomis, žemėlapis. K. Daugėlos pasitraukimo iš Lietuvos nuotraukos.	<u>Emigracija į Vakarus</u> : užduotys lankytojams Filmas „Lietuvos Charta“
Rezistencinė literatūra				Lietuvos partizanai buvo pirmieji ir vieninteliai, bandę įrodyti, kad sovietinė okupacija buvo neteisėta. Partizanų pogrindyje buvo sukurta unikali spaudos leidyba. Miškų bunkeriuose išėjo beveik 80 leidinių. Suvokdami, kad kariniu požiūriu jų kova yra pasmerkta, partizanai siekė jos prasmę perduoti ateičiai autentiškais dienoraščių liudijimais, sukrečiančiais atsiminimais, eilėraščiais, dainomis.		Tremtinių ir partizanų kūryba, dainos ir pasakojimai. Intos lietuvių literatūrų būrelis
		Mamertas Indriliūnas (1920–1945)		Rašytojas partizanas. Žurnaluose „Ateities spinduliai“, „Ateitis“ ir kituose paskelbė eilėraščių. Vienas įžvalgiausių savo kartos literatūros kritikų.		Užduotys lankytojams

POLITINIS/ KULTŪRINIS ĮVYKIS IR TEMA	PAGRINDINIAI AUTORIAI	APŽVALGINIAI AUTORIAI	KITI AUTORIAI	TURINYS	AKCENTAI	TEMA IR AUTORIAI TERMINALE
		Bronius Krivickas (1919–1952)		Rašytojas, literatūros kritikas, vertėjas. Kritikos straipsniuose laikėsi griežtų estetinių kriterijų, novelėms būdingi stiprūs psichologiniai charakteriai, filosofijos potekstė, kai kurios turi eilėraščio proza bruožų. Būdamas partizanu kūrė eilėraščius, sonetus, satyras, vertė, rašė publicistiką.		
		Kostas Kubilinskas (1923–1962)		Talentingo rašytojo drama. Karo metais Marijampolės mokytojų seminarijoje parašyti antitarybiniai eilėraščiai, pokariu išdavystė miške. Atsiribojimas nuo politikos per vaikų literatūros kūrimą.		
Tremties literatūra				Sovietų okupacija visiškai pakeitė Lietuvos ekonominį ir kultūrinį gyvenimą: dalis talentingų Lietuvos žmonių buvo nužudyti, ištremti ar dvasiškai palaužti. Tremtyje lietuviai atkakliai saugojo savo tradicijas ir kultūrą. Tremties literatūra – unikali, savita literatūros rūšis.		
	ANTANAS MIŠKINIS (1905–1983)			Neoromantikas, „elegantiškas“ kasdienybės poetas, moderniojo patriotizmo atstovas. 1944 m. priklausė „Tauro“ partizanų apygardai, redagavo laikraštį „Laisvės žvalgas“. 1948 m. vasarį suimtas ir nuteistas 25 metus kalėti pataisos darbų lageryje. Eilėraščių ciklas „Psalmės“ (1947–1954) – unikali kalėjimų ir lagerių kūryba. Šis dokumentinis paveldas įrašytas į UNESCO programos „Pasaulio atmintis“ nacionalinį registrą. Eilėraščiai parašyti ant įvairaus dydžio popieriaus lapelių (tremtyje poetas eiles rašė ir ant cemento maišų, ir ant beržo tošies) įvairių spalvų rašalu.		
		Kazys Jankauskas (1906–1996)		Įdomus prozininkas, vertėjas. Kūryboje yra autobiografinių motyvų. 1951 m. apkaltintas antisovietine veikla, suimtas, nuteistas 25 m. ir išvežtas į lagerius. 1955 m. grįžo į Lietuvą.		

POLITINIS/ KULTŪRINIS ĮVYKIS IR TEMA	PAGRINDINIAI AUTORIAI	APŽVALGINIAI AUTORIAI	KITI AUTORIAI	TURINYS	AKCENTAI	TEMA IR AUTORIAI TERMINALE
		Kazys Inčiūra (1906–1974)		Rašytojas, poetas, aktorius, dramaturgas, prozininkas, operų libretų autorius, vertėjas, radijo diktorius, skaitovas. 1951 m. suimtas, 1956 m. grįžo į Lietuvą.		
		Viktoras Katilius (1910–1993)		Rašytojas, vertėjas, intelektualinio tipo prozininkas. Už Lietuvos partizanų spaudos skaitymą ir platinimą 1947 m. nuteistas 5 m. 1950 m. paleistas iš Jakutijos lagerio.		
		Valys Drazdauskas (1906–1981)		Literatūros kritikas, vertėjas, žurnalistas. 1944–1949 m. Grožinės literatūros leidyklos vyr. redaktorius. Jo iniciatyva buvo pradėti leisti Žemaitės, Vaižganto, Maironio raštai. 1949 m. ištremtas		
		Dalia Grinkevičiūtė (1927–1987)		Memuaristė, tremtinė, kalėjusi 1941–1954 m. įvairiuose Sibiro lageriuose. Buvo persekiojama saugumo, iki pat mirties terorizuojama. Apybraiža „Lietuviai prie Laptevų jūros“ pirmą kartą išspausdinta 1979 m. Maskvos disidentų žurnale „Pemiat“.		
			Kazys Jakubėnas (1905–1950)	Rašytojas, vertėjas, pasipriešinimo dalyvis. Poezijoje vyrauja gimtojo krašto ir sunkios valstiečių dalios, sielvarto dėl socialinės neteisybės motyvai, maištingos protesto, laisvės ir kovos troškimo nuotaikos; ryškus polinkis į romansus ir liaudies dainas.	Tremtinių ir partizanų kūryba Stendas kaip knyga ar kitas eksponavimo variantas	
			Jonas Graičiūnas (1903–1994)	Poetas, redaktorius, vertėjas. Per karo ir tremties metus nemaža dalis kūrybos žuvo.		
			Vytautas A. Cinauskas (1930–2005)	Rašytojas, Lietuvos politinis bei visuomenės veikėjas. Tremtyje gyveno 1941–1947 m.		
			Vladas Kalvaitis (g. 1929 m.)	Poetas, prozininkas, satyrikas. Už dalyvavimą pagrindinėje veikloje 1948 m. buvo suimtas.		
			Diana Glemžaitė (1926–1949)	Poetė partizanė, palikusi jausmingų, brandžių eilėraščių, kurtų sunkiomis sąlygomis.		

POLITINIS/ KULTŪRINIS ĮVYKIS IR TEMA	PAGRINDINIAI AUTORIAI	APŽVALGINIAI AUTORIAI	KITI AUTORIAI	TURINYS	AKCENTAI	TEMA IR AUTORIAI TERMINALE
Literatūros nuosmukis Lietuvoje (apie 1950 m.)				Trumpa apžvalga, atskleidžianti literatūros nuosmukį. Stalino premijų laureatai: A. Gudaitis-Guzevičius už romaną „Kalvio Ignoto teisybė“ (1951 m.); T. Tilvytis už poemą „Usnynė“ (1951 m.); A. Venclova už eilėraščių rinkinį „Rinktinė“ (1952 m.) Prievarta įdiegtas socialistinio realizmo metodas ilgam sustabdė ir iškreipė natūralią lietuvių literatūros raidą. Ekspozicijoje bus parodyta, kaip buvo cenzūrojama rašytojų kūryba; pvz., A. Žukausko-Vienuolio „Puodžiūnkiemis“.	Knygų kalėjimo/duobės instaliacija	<u>Oficialiosios literatūros atstovai:</u> Valerija Valsiūnienė (1907–1955) Vladas Grybas (1927–1954) Antanas Jonynas (1923–1976)
		Aleksandras Gudaitis-Guzevičius (1908–1969)		Prozininkas. Sovietams okupavus Lietuvą, paskirtas vidaus reikalų komisaru, pasirašė įsaką dėl 1941 m. birželio trėmimų.		
TARP LIETUVOS IR EMIGRACIJOS	BERNARDAS BRAZDŽIONIS (1907–2002)			Poetas nugyvenęs ilgą gyvenimą ir sujungęs 1918 m. bei 1991 m. Lietuvos Nepriklausomybės laikotarpius – kūrėjas kaip tiltas, kaip tautos šauklys, tribūnas. Neoromantikas. Tarpukario Lietuvoje – religinės, tėvynės meilės poezijos autorius. Valstybinės premijos laureatas. Įvairių leidinių redaktorius. Pirmasis Maironio muziejaus vadovas. Emigracijoje (1944–2002 m.) – religinės, patriotinės poezijos autorius, iš toli žadinęs lietuvių viltį, kėlęs kovai dėl Lietuvos Nepriklausomybės. „Eglutės“, „Lietuvių enciklopedijos“, „Lietuvių dienų“ redaktorius. „Dailių menų“ klubo steigėjas.	Memorialinio darbo kabineto fragmentas; memorialinių daiktų instaliacija	<u>Temos, susiję su Bern. Brazdžionio gyvenimu ir veikla:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Pirmasis Maironio muziejaus vadovas; • „Dailių menų“ klubo Kalifornijoje įkūrėjas; • Kitas Bern. Brazdžionis; • „Lietuvių dienų“ redaktorius; • Bern. Brazdžionio darbai, skirti Maironiui. <p>Užduotys lankytojams</p>

POLITINIS/ KULTŪRINIS ĮVYKIS IR TEMA	PAGRINDINIAI AUTORIAI	APŽVALGINIAI AUTORIAI	KITI AUTORIAI	TURINYS	AKCENTAI	TEMA IR AUTORIAI TERMINALE
Kultūrinis- literatūrinis gyvenimas JAV				<ul style="list-style-type: none"> Lietuvių rašytojų draugijos tremtyje (LRD) ir LRD JAV susijungimas; „Amerikos balso“ lietuvių skyriaus įkūrimas; Metraščių, žurnalų, laikraščių leidyba: „Aidai“, „Lietuvių dienos“, „Metmenys“, „Lituanus“, „Draugas“, „Darbininkas“, „Margutis“; Spaustuvės: Stepo Zobarsko „Manlyland“ ir Mykolo Morkūno; „Santaros-Šviesos“ suvažiavimai; PEN klubo lietuvių skyriaus veikla. 	Išdidinta LRD susijungimo nuotrauka	„Amerikos balso“ laidos; „Margučio“ literatūrinės-kultūrinės radijo laidos „Pelkių žiburėlis“. Užduotys lankytojams
	ANTANAS VAIČIULAITIS (1906–1992)			Rašytojas, prozininkas, literatūros kritikas, diplomatas, informacinės agentūros „Amerikos balso“ lietuvių skyriaus bendradarbis, vedėjas. Vienas geriausių stilistų lietuvių literatūroje, „magiškoje realizmo“ atstovas.	A. Vaičiulaičio memorialinis kampelis; E. Survilos tapytas A. Vaičiulaičio portretas; darbo stalas, akinukai, rašikliai, knygos, rankraščiai ir t.t.	
	JONAS AISTIS- ALEKSANDRAVI- ČIUS (1904–1973)			Žymiausias lietuvių eleginės lyrikos kūrėjas. Akcentavo neoromantikų kartos idealus. Vėlyvojoje kūryboje daug dėmesio skyrė Lietuvai ir lietuvybei.		
	HENRIKAS RADAUSKAS (1910–1970)			Išskirtinis poetas estetas lietuvių literatūros istorijoje; centrinė XX amžiaus lietuvių lyrikos figūra. Bus eksponuojamos nuotraukos, rankraščiai, dokumentai; memorialiniai daiktai – vertinga vaza, akinukai, rašikliai ir t.t. Taip pat dail. Vytauto Kasiulio originalios, pieštos Henriko Radausko knygos „Strėlė danguje“ iliustracijos.	H. Radausko memorialiniai daiktai	

POLITINIS/ KULTŪRINIS ĮVYKIS IR TEMA	PAGRINDINIAI AUTORIAI	APŽVALGINIAI AUTORIAI	KITI AUTORIAI	TURINYS	AKCENTAI	TEMA IR AUTORIAI TERMINALE
Žemininkai- lankininkai ir jų kartos rašytojai				Žemininkai – išeivijos poetų sąjūdis, 1951 m. JAV išleidęs naujosios lietuvių išeivių poezijos antologiją „Žemė“ (red. Kazys Bradūnas). Žemininkams dažniausiai priskiriami penki poetai: J. Kėkštas, K. Bradūnas, A. Nyka-Niliūnas, H. Nagys ir V. Mačernis. Šie kūrėjai (išskyrus V. Mačernį) visu kūrybiniu pajėgumu atsiskleidė išeivijoje. Egzodas žemininkams – tai ne vien namų, gimtojo krašto netekimas, bet egzistencinis išbandymas. Žemininkai pratęsė neoromantikų pradėtą lietuvių lyrikos modernėjimo procesą, 1952–1959 m. jie drauge su kitais rašytojais, literatūros kritikais bei filosofais leido vienintelį išeivijoje grynai literatūrinį žurnalą „Literatūros lankai“ ir dėl to neretai vadinami dar ir <i>lankininkais</i> , arba <i>žemininkais-lankininkais</i> .	Plakatas „Žemė“, metraštis „Žemė“, „Literatūros lankų“ kompleksas	<u>Žemininkai-lankininkai ir jų kartos rašytojai</u> : užduotys lankytojams
	VYTAUTAS MAČERNIS (1921–1944)			Pirmasis poetas, prabilęs į žmogų nauja poetine intonacija: be deklamacinių gestų, gražios retorikos, deminutyvinio gležnumo. Jo kūryba tapo riboženkliais tarp dviejų generacijų.	V. Mačernio memorialiniai daiktai: studentiška kepuraitė, rankraščiai, nuotraukos ir kita.	
	KAZYS BRADŪNAS (1917–2009)			Poetas-žemininkas, veiklus <i>lankininkas</i> , įvairių leidinių bendradarbis, redaktorius. Pirmasis žurnalo „Aidai“ redaktorius.		
	HENRIKAS NAGYS (1920–1996)			Poetas-žemininkas, pasirinko maištaujančio idealizmo ir modernizmo kelią. Buvo vienas iš pagrindinių kritikų „Literatūros lankų“ žurnale.		
	ALFONSAS NYKA-NILIŪNAS (g. 1919 m.)			Vienas žymiausių poetų- <i>žemininkų</i> , sukūręs rafinuotos ir griežtos poetinės kalbos modelį, pagrįsta kultūros atmintimi, kuris turėjo ženklų poveikio tiek išeivijoje, tiek Lietuvoje kuriamai poezijai. Pasižymėjo kaip vienas stipriausių literatūros kritikų, vertėjų.		

POLITINIS/ KULTŪRINIS ĮVYKIS IR TEMA	PAGRINDINIAI AUTORIAI	APŽVALGINIAI AUTORIAI	KITI AUTORIAI	TURINYS	AKCENTAI	TEMA IR AUTORIAI TERMINALE
		Juozas Kėkštas (1915–1981)		<i>Žemininkas-lankininkas</i> . Rašytojas, poetas, įvairių leidinių bendradarbis, „Literatūros lankų“ leidėjas.		
		Juozas Girnius (1915–1994)		Almanacho „Žemė“ ideologas, filosofas, literatūros kritikas.		
		Vladas Šlaitas (1920–1995)		<i>Lankininkų</i> kartos atstovas, kurio kūryba padėjo įsitvirtinti egzodo lyrikoje depoetizacijos stilistinei srovei.		
		Julius Kaupas (1920–1964)		Rašytojas, literatūros kritikas. Išsiskiria lietuvių literatūros kontekste kaip urbanistinės pasakos kūrėjas.		
	MARIUS KATILIŠKIS (1914–1980)			Vienas žymiausių prozininkų išėivijoje, menininkas profesionalas.		
Bežemių kartos generacija	ZINA NAGYTĖ- KATILIŠKIENĖ <i>LIŪNĖ SUTEMA</i> (1927–2013)			Bežemių kartos generacijos atstovė, neornamentuotos kalbos kūrėja. Debiutavo intymaus tono minimalistiniais eilėraščiais.	<i>Liūnės Sutemos</i> memorialinis kampelis: stalas, rašomoji mašinėlė, lempa, dail. V. Igno grafikos darbai ir kiti.	<u>Bežemių kartos generacija</u> : užduotys lankytojams
		Algimantas Mackus (1932–1962)		Bežemių kartos generacijos ir „neornamentuotos“ kalbos poezijos kūrėjas.		
Kiti egzodo rašytojai			Živilė Bilaišytė (1951–1991)	Poetė, literatūros kritikė, gimusi Saint Paule. Išleido 3 poezijos rinkinius, parašiusi svarių straipsnių apie išėivius poetus.	Stendas kaip knyga ar kitas eksponavimo variantas	<u>Egzodo poetai</u> : Danguolė Sadūnaitė (g. 1931 m.) Marija Stankus-Saulaitytė (g. 1941 m.) Edita Nazaraitė (g. 1955 m.) Rimas Vėžys (g. 1933 m.)
		Vitalija Bogutaitė (g. 1934 m.)	Poetė, pedagogė. Poezijoje reiškė bežemių kartos pasaulėjautą.			
		Eglė Juodvalkė (g. 1950 m.)	Rašytoja, Laisvosios Europos radijo buvusi bendradarbė. Išleido poezijos rinkinius ir parašė romaną „Cukraus kalnas“.			
		Lidija Šimkutė (g. 1942 m.)	Poetė, vertėja, gyvenanti Australijoje. Išleido poezijos rinkinių.			

POLITINIS/ KULTŪRINIS ĮVYKIS IR TEMA	PAGRINDINIAI AUTORIAI	APŽVALGINIAI AUTORIAI	KITI AUTORIAI	TURINYS	AKCENTAI	TEMA IR AUTORIAI TERMINALE
Egzodo dramaturgija	ANTANAS ŠKĖMA (1911–1961)			Rašytojas, dramaturgas, aktorius bei režisierius. Modernaus romano „Balta drobulė“ autorius.	Instaliacija teatro ir kino tema	<u>Egzodo dramaturgija:</u> užduotys lankytojams <u>Kiti egzodo dramaturgai:</u> Vytautas Alantas Jonas Grinius Stasys Laucius Juozas Kralikauskas
	ALGIRDAS LANDSBERGIS (1924–2004)			Modernus rašytojas, dramaturgas, rašęs lietuvių ir anglų kalbomis). „Kelionė“ – pirmas egzodo modernus romanas. „Laisvosios Europos“ radijo laidų vedėjas, redaktorius, profesorius, spaudos bendradarbis. Pavergtųjų tautų seimo redaktorius; PEN klubo lietuvių skyriaus išėivijoje pirmininkas bei vicepirmininkas (daugiau nei 40 metų). Dramaturgijoje debiutavo kaip avangardistinio teatro pasekėjas.		
	KOSTAS OSTRAUSKAS (1926–2012)			Profesorius, avangardinės lietuvių dramaturgijos kūrėjas, rašytojas. Scenai pradėjo rašyti nuo 1951 m. Į avangardizmą pasuko jau pirmąja pjese „Pypkė“. Daugelis jo dramų yra trumpos kaip novelės.		
	BIRUTĖ PŪKELEVIČIŪTĖ (1923–2007)			Aktorė, rašytoja, režisierė, pirmo lietuviško vaidybinio filmo kūrėja JAV, debiutavo poezijos knyga „Metūgės“ (1952 m.), išgarsėjo autobiografiniais ir psichologiniais romanais.		
		Jurgis Blekaitis (1917–2007)		Pirmasis ir vienintelis diplomuotas režisierius Nepriklausomoje Lietuvoje, poetas, rašytojas, literatūros kritikas, informacinės agentūros „Amerikos balsas“ bendradarbis, laidų rengėjas, vedėjas.		
	Jonas Mekas (g. 1922 m.) Adolfas Mekas (1925–2011)		Ryškus avangardizmo atstovai, pradėję kūrybinį kelią moderniame žurnale „Žvilgsniai“. Kūrė psichoanalitinius etiudus ir paraboles, abu rašė liaudiškas pasakas. J. Mekas išleido knygas: „Semeliškių idilės“ (1948 m.), „Gėlių kalbėjimas“ (1961 m.) ir t. t.			
	Leonas Lėtas (1923–1998)		Kartu su broliai Mekais bei A. Landsbergiu leido modernų avangardinį žurnalą „Žvilgsniai“. Knyga „Trakas“ (1982 m.).			

POLITINIS/ KULTŪRINIS ĮVYKIS IR TEMA	PAGRINDINIAI AUTORIAI	APŽVALGINIAI AUTORIAI	KITI AUTORIAI	TURINYS	AKCENTAI	TEMA IR AUTORIAI TERMINALE
Kiti egzodo rašytojai		Petras Babickas (1903–1991)		Poetas, prozininkas, publicistas, diplomatas, vienas iš Lietuvos Radiofono įkūrėjų. Emigravęs į Braziliją.		<u>Kiti egzodo rašytojai:</u> Aldona Veščiuonaitė Pranas Visvydas Danutė Bindokienė Jurgis Almis Juragis Karolė Pažėraitė Zenta Tenisonaitė Stasys Yla Antanas Rūkas Alfonas Šešplaukis-Tyruolis Česlovas Grincevičius Juzė Augustaitytė- Vaičiūnienė Aloyzas Baronas Vincas Kazokas Medardas Bavarskas Petronėlė Orintaitė
		Pulgis Andriušis (1907–1970)		Rašytojas, vertėjas, spaudos bendradarbis. Pasitraukė į Vokietiją, gyveno Australijoje.		
		Jurgis Jankus (1906–2002)		Vienas žymiausių prozininkų, dramaturgas, eseistas. Rašė psichologinio tipo, paveiktus impresionizmo, romanus. Įdomūs eksponatai – dailininkų piešti J. Jankaus nedidelio formato portretai.		
		Kazimieras Barėnas (1907–2006)		Prozininkas, redaktorius, leidėjas. Anglijoje, įsteigė spaustuvę „Nida“ (1953–1973), leido knygas ir almanachą „Pradalgės“.		
		Liudas Dovydenas (1906–2000)		Žurnalistas, rašytojas, kūręs prieškarinėje Lietuvoje, pasižymėjęs kūrybingumu ir išeivijoje. Išleido apie 30 knygų.		
		Česlovas Milošas (1911–2004)		Lietuvių kilmės lenkų rašytojas. Nobelio premijos laureatas. Pirmoji poezijos knyga lenkų kalba išleista Vilniuje 1933 m.		
		Eduardas Cinzas (1924–1996)		Originalus prozininkas, nuo 1947 m. gyvenęs Belgijoje.		
		Tomas Venclova (g. 1937 m.)		Poetas, publicistas, vertėjas, literatūros tyrinėtojas, profesorius.		
			Nelė Mazalaitė (1907–1993)	Prozininkė, sukūrė savitą novelių, legendų žanrą.	Atskiroje vitrinoje bus eksponuojami rašytojų moterų memorialiniai daiktai: karoliai, šalikėliai, suvenyrai ir kita.	
			Kotryna Grigaitytė (1910–2008)	Poetė, prozininkė. Parašė jausmingų dainų stiliaus eilėraščių apie moters meilę ir tėvynės ilgesį. Vinco Kudirkos giminaitė.		
			Alė Rūta (1915–2011)	Rašytoja, poetė, prozininkė, JAV lietuvių visuomenės veikėja.		
			Gražina Tulauskaitė (1908–1990)	Poetė. Prieškario Lietuvoje bendradarbiavo „Naujoje Romuvoje“, dalyvavo „Granito“ almanacho išleidime, moterų kūrybos vakaruose Lietuvoje ir išeivijoje. Už savo poetinę kūrybą pelnė „Draugo“ premiją.		
					Užduotys lankytojams	

POLITINIS/ KULTŪRINIS ĮVYKIS IR TEMA	PAGRINDINIAI AUTORIAI	APŽVALGINIAI AUTORIAI	KITI AUTORIAI	TURINYS	AKCENTAI	TEMA IR AUTORIAI TERMINALE
			<p>Julija Švabaitė-Gyliene (g. 1921 m.)</p> <p>Leonardas Andriekus (1914–2003)</p> <p>Paulius Jurkus (1916–2004)</p>	<p>Poetė, prozininkė. Parašė pirmąjį feministinį romaną išėivijoje „Stikliniai ramentai“, kuris pelnė „Draugo“ premiją. Už savo poetinę kūrybą apdovanota S. Neries premija.</p> <p>Poetas, kūryboje vyrauja religiniai ir patriotiniai motyvai, lyriški Lietuvos peizažai; jai būdingas nuoširdumas, intymus ir skaidrus pasaulėvaizdis.</p> <p>Rašytojas, žurnalistas, beletristas, redaktorius, meno kritikas, dailininkas, visuomenės ir kultūros veikėjas.</p>		
Egzodo literatūros kritika			<p>Algirdas Julius Greimas (1917–1992)</p> <p>Juozas Brazaitis-Ambrazevičius (1903–1974)</p> <p>Vytautas Aleksandras Jonynas (1918–2004)</p> <p>Rimvydas Šilbajoris (1926–2005)</p> <p>Vytautas Kavolis (1930–1996)</p>	Žymiausi išėivijos kritikai.	<p>Egzodo literatūros kritikai</p> <p>Stendas kaip vartoma knyga ar kitas eksponavimo variantas</p>	<p><u>Egzodo literatūros kritikai:</u> Vladas Kulbokas Alina Skrupskelienė Ilona Gražytė-Moziliauskienė Viktorija Skrupskelytė Birutė Ciplijauskaitė</p> <hr/> <p><u>Egzodo literatūros vertėjai:</u> Nadas Rastenis Povilas Gaučys Milton Stark Ralf Sealey Jonas Zdanys</p>

POLITINIS/ KULTŪRINIS ĮVYKIS IR TEMA	PAGRINDINIAI AUTORIAI	APŽVALGINIAI AUTORIAI	KITI AUTORIAI	TURINYS	AKCENTAI	TEMA IR AUTORIAI TERMINALE
LITERATŪRA OKUPOUOTOJE LIETUVOJE: 1955–1968 M. „Atšilimo“ laikotarpis				Po Stalino mirties buvo pasmerkta stalininė epocha, prasidėjo kultūrinis „atšilimas“. Socialistinio realizmo metodas prasiplėtė individualumu, konfliktiškumu, žmogaus vidinio pasaulio bei tautinės savimonės raiška. Iš Sibiro grįžo ir buvo reabilituoti daug tremtinių rašytojų. Pamažu atsigauna lietuvių poezija ir proza. Ateina nauja rašytojų karta. Atsirado unikalūs poezijos reiškinys – nuo 1965 m. prasidėjo ir tęsiasi iki šiol Poezijos pavasario šventės. Naujos kūrybos tendencijos buvo aptariamoms ir Lietuvos rašytojų bei vertėjų suvažiavimuose.	Poezijos pavasario akimirkos	„Atšilimo“ laikotarpio literatūra: užduotys lankytojams
	JUOZAS GRUŠAS (1901–1986)			Vienas produktyviausių Lietuvos dramaturgų, lietuvių dramaturgijoje įteisinęs tragedijos (istorinė drama „Herkus Mantas“) ir tragikomedijos (drama „Meilė, džiazas ir velnias“) žanrus.		
	JUOZAS BALTUŠIS (1909–1991)			Sakytinio pasakojimo tradicijos meistras. Dėmesys romanams „Parduotos vasaros“ ir „Sakmė apie Južą“. 1990 m. prancūzų k. pasirodęs romanas „Sakmė apie Južą“ apdovanotas prestižine premija „Prix du Meilleur Livre Etranger“. Knyga Pracūzijoje pakartotinai išleista 1993, 2003 ir 2010 m.		
	EDUARDAS MIEŽELAITIS (1919–1997)			Poezijos atsinaujinimo iniciatorius, kūręs savą poetinę mokyklą, siekęs modernizuoti lietuvių lyriką. Tuo metu jo, o ir lietuvių poezijos viršūnė buvo „Žmogus“, knyga iliustruota S.Krasausko.		
		Janina Degutytė (1928–1990)		Romantinio stiliaus poetė, itin charakteringa „atšilimo“ laikotarpiu.		
		Albinas Žukauskas (1912–1987)		Poetas, vertėjas, spaudos darbuotojas. Ypač įdomi pasakojamoji poezija, apmąstymai apie būtį, vertybes, tautos gyvybingumą.		
	Paulius Širvys (1920–1979)		Tautosakinės lyrikos tradicijų tęsėjas. Jo eilėraščiai apie karą savo menine struktūra primena lietuvių liaudies karines istorines dainas.			

POLITINIS/ KULTŪRINIS ĮVYKIS IR TEMA	PAGRINDINIAI AUTORIAI	APŽVALGINIAI AUTORIAI	KITI AUTORIAI	TURINYS	AKCENTAI	TEMA IR AUTORIAI TERMINALE
„Atšilimo“ laikotarpis		Jonas Avyžius (1922–1999)		Rašytojas, publicistas, politinis bei visuomenės veikėjas. Romanų kaip plačių epinių drobių kūrėjas.		
		Mykolas Sluckis (1928–2013)		Prozininkas impresionistas. Psichologinės analizės, vidinio monologo prozoje kūrėjas		
		Jonas Mikelinskas (g. 1922 m.)		Psichologinio romano kūrėjas, griovęs kūryboje vienpusiškumo sampratą.		
			Ona Miciūtė (1909–1973)	Poetė, vertėja. Jos pasaulėjauta ir poetika neoromantinė, jos kūryba artima S. Nėries poezijai.		
	Aldona Liobytė (1915–1985)	Rašytoja, vertėja. Daug nusipelnė grąžinant į kultūrą lietuvių liaudies pasakas ir kitą tautosaką. Parengė ir stilizavo teminius lietuvių liaudies pasakų rinkinius.	Stendas kaip knyga ar kitas eksponavimo variantas			
1930-ųjų karta	JUSTINAS MARCINKEVIČIUS (1930–2011)			Ryšiausias 1930 metų kartos poetas. Kaip patys save vadinę – pirmoji karta nuo žagrės. Atnaujino laisvėjančio laiko poetinį žodį, idėjas, žadino tautinę savimonę, formavo nacionalinį identitetą, tęsė neoromantinės lyrikos tradiciją.		<u>1930-ųjų karta:</u> užduotys lankytojams
		Alfonsas Maldonis (1929–2007)		Poetas, vertėjas, visuomenės veikėjas. Jo kūrybai būdingi egzistenciniai klausimai, tautos likimo apmąstymai, meilės tėvynei apraiškos, santūri kalbėsena, nutylėjimai, nesvetima ir ironija.		
		Algimantas Baltakis (g. 1930 m.)		Poetas, literatūros kritikas, vertėjas. Jo kūryba – romantizuota meilės lyrika. Labiausiai dainuojamas Lietuvos poetas.		
		Vytautas Bložė (g. 1930 m.)		Poetas ir vertėjas. Poetinėmis technikomis (surrealizmas, sąlygiškumas, žaidimas žodžių reikšmėmis, sapno poetika, pasąmonės automatizmas) atnaujino lietuvių poeziją, savo kūryba tebedaro įtaką jauniems lietuvių poetams.		
		Kazys Saja (g. 1932 m.)		Dramaturgas, prozininkas. Tekstams būdinga laisvamaniškumo, tautiškumo, humanizmo, kaimo, pagonybės, senolių išminties temų sklaida.		

POLITINIS/ KULTŪRINIS ĮVYKIS IR TEMA	PAGRINDINIAI AUTORIAI	APŽVALGINIAI AUTORIAI	KITI AUTORIAI	TURINYS	AKCENTAI	TEMA IR AUTORIAI TERMINALE
1930-ųjų karta		Juozas Glinskis (g. 1933 m.)		Prozininkas, dramaturgas. Apsakymuose vaizduojama žmogaus, susidūrusio su dramatiškomis aplinkybėmis, psichologija. Vėliau rašė dramas, kurios davė pradžią lietuviškojo „žiaurus teatro“ repertuarui.		
			Ramutė Skučaitė (g. 1931 m.) Albinas Bernotas (1934–2012) Vytautas Bubnys (g. 1932 m.) Aldona Elena Puišytė (g. 1930 m.) Romualdas Lankauskas (g. 1932 m.) Jonas Juškaitis (g. 1933 m.)	Kiti kūrėjai, kurie taip pat pratęsė stipriausias ir gražiausias ikikarines literatūros tradicijas, kūryboje atskleidė pokario dramatiškumą, kėlė egzistencinius klausimus.	Stendas kaip knyga ar kitas eksponavimo variantas	
7-ojo–8-ojo dešimtmečio kūryba	JUOZAS APUTIS (1936–2010)			Su J. Apučio vardu siejamas novelės atgimimas sovietiniais metais: moderni novelės forma, subtilus psichologizmas, nuotaikos ir situacijų autentiškumas ir t.t.		<u>7-ojo–8-ojo dešimtmečio kūryba:</u> užduotys lankytojams
	MARCELIJUS MARTINAITIS (1936–2013)			Svarbiausias poezijos motyvas – senosios, archajiškosios, kaimo pasaulėjautos susidūrimas su moderniu pasauliu ir žlugimas. Ši tema ryški bene žymiausiame kūrinyje „Kukučio baladės“.		
	JUDITA VAIČIŪNAITĖ (1937–2001)			XX a. antrosios pusės lietuvių poetė modernistė ir vertėja. Savo kūryboje poetizuoja miestą, jungia kultūrą ir gamtą.		
	JONAS STRIELKŪNAS (1939–2010)			Maironiškosios neoromantinės lyrikos tęsėjas. Jo poezija pasižymi tėviškės, meilės tematika, atviru, bet santūriu dramatiškumu, iš buities vaizdo išaugančia metafora.		

POLITINIS/ KULTŪRINIS ĮVYKIS IR TEMA	PAGRINDINIAI AUTORIAI	APŽVALGINIAI AUTORIAI	KITI AUTORIAI	TURINYS	AKCENTAI	TEMA IR AUTORIAI TERMINALE
	SIGITAS GEDA (1943–2008)			Itin produktyvus rašytojas ir vertėjas. Iššūkių poetas. Jo poezija – realybės, patyrimų, mitų, istorijos sampyna.		
		Vladas Šimkus (1936–2004)		Poetas avangardistas, griovęs klišes. Nutrynė ribą tarp lyrinio eilėraščio ir parodijos.		
		Romualdas Granauskas (g. 1939 m.)		Prozininkas, dramaturgas. Kūryboje sakralizuojama išeinančios senosios žemdirbių kartos pasaulėjauta, papročiai, buitės, moralinis kodeksas.		
		Bronius Radzevičius (1940–1980)		Vienas iškiliausių lietuvių prozininkų, atskleidęs pokario kartos egzistencinę aklavietę. Romanas „Priešaušrio vieškeliai“.		
		Leonidas Jacinevičius (1944–1995)		Romanistas ir novelistas. Kūryboje svarstomos miesto jaunuolių problemos, ieškoma tikslo ir prasmės, vyrauja gyvenimo reliatyvumo suvokimas. Būdinga klasikinė struktūra, taikli veikėjų charakteristika.		
		Saulius Šaltenis (g. 1945 m.)		Prozininkas, dramaturgas. Kūryboje ryški maksimalistinės asmenybės sandūra su idealus trauškinančia realybe.		
ŠIUOLAIKINĖ LITERATŪRA NEPRIKLAUSOMOJE LIETUVOJE						
Šiuolaikinė Sąjūdžio ir nepriklausomos Lietuvos literatūra (nuo 1987 m.)				Tai literatūra, esanti čia pat – šalia mūsų. Jai skirtoje ekspozicijos dalyje atsispindės šiuolaikinės literatūros samprata, atskaitos ribos, visuomeninė situacija, dominuojančios tendencijos ir autoriai. Su Sąjūdžio kūryboje atgyja modernizmas ir avangardizmas. Daugelio autorių prozos kūriniuose atsiskleidžia naujas požiūris į žmogų, į jo tapatybę, pasaulėžiūros ir pasaulėjautos kitimą. Poezijoje susiduriame su senųjų tradicijų transformacija, poetinių metaforų vizualizavimu, idėjų ir temų kaita.		Poezijos pavasarių akimirkos; Poetinio Druskininkų rudens akimirkos

POLITINIS/ KULTŪRINIS ĮVYKIS IR TEMA	PAGRINDINIAI AUTORIAI	APŽVALGINIAI AUTORIAI	KITI AUTORIAI	TURINYS	AKCENTAI	TEMA IR AUTORIAI TERMINALE
	JURGIS KUNČINAS (1947–2002)			Poetas, eseistas, vertėjas, vienas žymiausių lietuvių prozininkų po Lietuvos nepriklausomybės atgavimo. Garsiausias romanas „Tūla“.	Unikali Jurgio Kunčino darbo siena	<u>Šiuolaikinė lietuvių literatūra:</u> užduotys lankytojams
	RIČARDAS GAVELIS (1950–2002)			Ryškiausias postmoderno epochos jausenos ir mąstysenos reiškėjas lietuvių prozoje. Sąmoningai rašė provokuojančiai, ekscentriškai, vienas pirmųjų sugriovęs „cenzūrinio realizmo“ apribojimus.		
	JURGA IVANAUSKAITĖ (1961–2007)			Prozininkė, eseistė, dramaturgė. Labiausiai provokuojanti lietuvių rašytoja, kūrybinį kelią pradėjusi kaip „viskuo nusivylusių“ jaunuolių pasaulėjautos ir gyvenimo būdo reiškėja.		
		Onė Baliukonė (1948–2007)		Poetė. Pagrindinis kūrybos bruožas –emocinis atsivėrimas. Esminė visai kūrybai moteriškumo paradigma.		
		Nijolė Miliauskaitė (1950–2002)		Poetė, kurios kūryboje vyrauja eilėraštis kaip lakoniškas pasakojimas. Jame daiktai, žmonių portretai, peizažo štrichai, vedantys į negrižtamai prarastus namus.		
Lietuvių literatūros kritika			Vanda Zaborskaitė (1922–2010) Jonas Lankutis (1925–1995) Vytautas Kubilius (1926–2004) Elena Bukelienė (1934–2006) Kęstutis Nastopka (g. 1940 m.) Viktorija Daujotytė (g. 1945 m.)		Lietuvių literatūros kritikai Stendas kaip vartoma knyga ar kitas eksponavimo variantas	<u>Lietuvių literatūros kritika:</u> užduotys lankytojams

POLITINIS/ KULTŪRINIS ĮVYKIS IR TEMA	PAGRINDINIAI AUTORIAI	APŽVALGINIAI AUTORIAI	KITI AUTORIAI	TURINYS	AKCENTAI	TEMA IR AUTORIAI TERMINALE
Ryškesni lietuvių satyrikai			Vytautė Žilinskaitė (1930 m.)	Savita kūrėja, iškilusi humoristiniais bei satyriniais apsakymais, įtvirtindama pasakojimo būdą, pagrįstą ryškiais kontrastais.	Instaliacija <i>Šaipokų kampas</i>	<u>Lietuvių humoristinė literatūra:</u> užduotys lankytojams
			Jurgis Gimberis (g. 1938)	Prozininkas satyrikas, kurio kūrybai būdinga paradokso poetika. Komizmo efekto siekiama supriešinant realybę su fantazija, pasakojimo turinį su forma. Žanro požiūriu humoreskos artimos anekdotui.		
			Juozas Erlickas (1953 m.)	Poetas, dramaturgas, prozininkas. Gyvasis klasikas. Sukūrė savotišką postmodernios kultūros personažą. Esminis kūrybos principas – apvertimas ir kontaminacija (sumaišymas, suliejimas).		

Lietuvos nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatai (1989–2013)

Jonas Juškaitis 1989 Vytautas Bložė 1991 Kazys Bradūnas 1992 Viktorija Daujotytė 1993 Jonas Strielkūnas 1996 Juozas Erlickas 1997 Marcelijus Martinaitis 1998 Tomas Venclova 2000 Nijolė Miliauskaitė 2000 Leonardas Gutauskas 2001	Justinas Marcinkevičius 2001 Jonas Mikelinskas 2002 Kornelijus Platelis 2002 Petras Dirgėla 2003 Bitė Vilimaitė 2003 Onė Baliukonė 2004 Sigitas Parulskis 2004 Juozas Aputis 2005 Jurga Ivanauskaitė 2005 Aidas Marčėnas 2005	Kęstutis Navakas 2006 Zita Nagytė-Katiliškienė (Liūnė sutema) 2007 Vanda Juknaitė 2008 Antanas Gailius 2008 Ramutė Skučaitė 2009 Icchokas Meras 2010 Rolandas Rastauskas 2010 Henrikas Čigriejus 2011 Donaldas Kajokas 2012 Vladas Braziūnas 2013
--	--	--

Ekspozicijos pabaiga: „Literatūros koridorius: šiuolaikinė proza, šiuolaikinė poezija“

Gražina Cieškaitė, Antanas A. Jonynas, Aidas Marčėnas, Tautvyda Marcinkevičiūtė, Gintaras Patackas, Jonas Kalinauskas, Kęstutis Navakas, Kornelijus Platelis, Danutė Kalinauskaitė, Daiva Čepauskaitė, Julius Keleras, Vytautas Martinkus, Sigitas Parulskis, Birutė Jonuškaitė, Herkus Kunčius, Marius Ivaškevičius, Renata Šerelytė, Vanda Juknaitė ir kiti...

Koncepciją parengė MLLM direktorės įsakymu Nr. V-16, 2013 04 22 sudaryta darbo grupė, kurios vadovė pavaduotoja muziejinkystei Raminta Antanaitienė, narės skyrių vedėjos Regina Mažukėlienė, Virginija Paplauskienė, Virginija Markauskienė, Audronė Gedutienė, Jūratė Ivanauskienė bei kuratorė Deimantė Cibulskienė.